

Boerderijnummer	5.2.470
Erfnaam	erve Wolters
Oudste vermelding	1475
Huidig adres	Plasdijk 5

Historie boerderij

Het erve Woolters werd voor het eerst genoemd in het schattingsregister van 1475. De boerderij werd toen Lutteke (Klein) Letink genoemd en was eigendom van Bartolt van Langen. Ook in 1554 was de familie van Langen nog de eigenaar.

Interieur erve Wolters

In 1727 en 1749 werd Warnerus Hoefslag als eigenaar genoemd. Vanaf 1762 waren eigenaar Dr. Arnold Helmich en nazaten:

24-4-1762.

Het erve en goed Klein Letink of Wolters gelegen in Elsen, gericht Kedingen. Beleend door dr. Arnold Jan Helmig.

Op deze zelfde datum werd dit goed op verzoek van dr. Arnold Helmich en krachtens besluit van Ridderschap en Steden van 15 maart 1762 tot een Overijssels leen aangenomen in ruil tegen het Hermanshuis te Enter.

7-6-1784.

Beleend door Mr. Michiel Helmigh krachtens een magescheid van 4 augustus 1781, die hij met zijn broer en zusters was aangegaan en na de dood van zijn vader dr. Arnold Jan Helmig.

1727. Inv.nr. 968. RAO. Huisarchief Vilsteren. (1441-1973).

Stukken betreffende de verkoop van enige percelen hout op het erve Klein Letink door Wernerus Hoefslag.

Voor 1749 is aangegraven door Hoefslag als eyenaar van 't goet of erve Wolters een gaarden en een hoekjen grasgront dat omtrent de grootte heeft van 1 spint geseey lants geestimeert op f 5,-.

De **tienden** uit het erve Klein Letink werden vanaf 1650 beleend door Ernst van Ittersum tot den Oosterhof en van 1665 tot 1784 door een familie Helmich:

Den tenden uit het erve Klein Lietinck in den buirschap Elsen gelegen beleend door:

1-2-1650.

Ernst van Ittersum toe den Oosterhof, kolonel, als vader en voogd van jonker Ernst van Ittersum de Jonge, na opdracht door Maria van Voorst, abdis van Ter Hunnepe.

2-7-1662.

Ernst van Ittersum tot de Oosterhof junior, nu meerderjarig, met de ledige hand.

1-2-1665.

Michael Helmichs wonende te Goor, na opdracht door Ernst van Ittersum tot den Oosterhof.

17-7-1680.

Michael Helmich met de ledige hand.

17-6-1696.

Balthasar Helmichs, na de dood van zijn vader Michael Helmich.

4-11-1712.

Gerhardus Helmich, na de dood van zijn broer Balthasar Helmich.

17-11-1726.

Michiel Warnerus Helmigh, na de dood van Gerhardus Helmigh, met de halve tienden.
17-11-1726.

Warnerus Hoefslag, na opdracht door Michiel Warnerus Helmigh, met het halve leen.
17-11-1726.

Warnerus Hoefslag, na de dood van Gerhardus Helmigh, met het halve leen.
25-8-1739.

Dr. Arnold Joan Helmig, als testamentair erfgenaam van Warnerus Hoefslag, met het halve leen.
25-8-1739.

Dr. Arnold Joan Helmig, als testamentair erfgenaam van wijlen Warnerus Hoefslag, met de andere helft van het leen.
1-4-1767.

Dr. Arnold Jan Helmich, vertegenwoordigd door Gerrit Coster Gerritsz., verzoekt samenvoeging tot één leen, hetgeen gebeurt.

27-10-1772.

Dr. Arnold Jan Helmich, vertegenwoordigd door Gerrit Peppels, koopman te Almelo, met de ledige hand.

In 1804 geeft D.J.W.T. van Raesfelt aan te hebben gekocht van lands Domeinen de tienden gaande uit de erven Groot en Klein Letink voor f 2150,-.

In het midden van de 17^e eeuw veranderde de

naam van Klein-Letink in Wolters.

Begin 17^e eeuw waren alle boerderijen op en rond de Letink Es door oorlogshandelingen verwoest en stonden leeg (1601: *Lutke Letinck, iss woeste*). Daarna zijn bij de herbouw drie boerderijen ontstaan: op de plek van Klein Letink kwam Wolters, verderop aan de Plasdijk op Groot Letink weer een Groot Letink en daarnaast een nieuw Klein Letink afgesplitst van Groot Letink; de twee laatstgenoemde boerderijen hadden altijd dezelfde eigenaren.

1601-1602. Verpondingsregister. Iss woeste, 5½ mudde landes. Limborch in pantschap.

1675. Vuurstedenregister. 1 vuurstede.

In 1762 wordt er een maagscheiding opgemaakt na het overlijden van Hendrine Wolters. Weduwnaar Jannes Wolderink, bouwman op het erve Wolters, zal hertrouwen met Geesken Heegeman. De nagelaten kinderen zijn Jan, Maria en Gerritina. Jan krijgt voor moederlijke goed een koe, een gust beest, een kiste en een stuccke landt groot 3 schepel, genaamt het Blik, liggend bij Leunk; de beide dochters ieder f 225,-, een koe, een gust beest, een kiste en bedden met toebehoor.

Erve Wolters omstreeks 2006

1787-1790 inv.nr. 19. RAO 62.2 Processtukken
R.A. richterambt Kedingen.

Proces tussen Jannes Wolters, pandeiser, en Gerrit Jan Reef, pandverweerder, inzake vordering tot aflossing van een hypotheek met rente en kosten.

In 1791 zijn Jannes Woolderink en Geesken Hegeman beide overleden. Er zijn nog 2 onmondige kinderen in huis: Hendrine en Jenneken. Hun oudere broer Gerrit Hendrik zal voor hen blijven zorgen; zij krijgen als ze komen te trouwen ieder f 200,-, een koebeest, 2 twilbuiren bedden met toebehoor alsmede een bruidskleed. Gerrit Hendrik zal tevens uitkeren aan de kinderen van wijlen zijn halve suster Maria, te weten Hendrina en Hendrica Meyer, ieder een bedrag van f 125,- en wel zulks in voldoening van hun overleden

moeders huwelijksgoed. Dit was bij huwelijksvoorwaarde overeengekomen tussen Jan van den Berg of Meyer en Maria Wolters dd 29-9-1780. Gerrit Hendrik zal tevens de schulden uit den boedel op zich nemen.

1795. Inv.nr. 969. RAO. Huisarchief Vilsteren.

Akte van verpachting van het erve Klein Letink door Michael Helmich aan Jan Wissink. Met bijlage van 1739.

1810-1811. Inv.nr. 970.

Stukken betreffende de verkoop van het erve Klein Letink of Wolters door Michael Helmich te Zwolle wonende aan Jan Gerritsen Sprokreef en vrouw Hendrika Reurink.

In 1800 waren er op Wolters “3 beesten boven de 2 jaar” en “2 beesten onder de 2 jaar”.

In 1810 kwam de boerderij in het bezit van de familie Sprokkereef, gekocht van de familie Helmich. In 1816 betrokken ze het erve Woolters; zij kwamen toen van de boerderij Sprokkereef en waren toen ook al eigenaar van de boerderijen Krommendam (Elsenerbroek 5.4.230) en Mulderskamp. Het erve Wolters was inmiddels uitgegroeid tot een kapitale hoeve en was gedurende korte tijd zelfs de zetel van de “*Borgemeester van Elsen*”: Jan Sprokkereef werd in 1816 als zodanig benoemd.

Overigens werden op het erve Wolters zeer lang, van 1770 tot 1856, bijna zonder onderbreking, de

markevergaderingen (holtings) gehouden.

Bij hun komst bezaten de Sprokkereefs, naast de 3 boerderijen, 31 ha grond. Na de markedeling was dat uitgegroeid tot 72 ha. Omstreeks 1858, mogelijk al wat eerder, stichtten ze in het Groningerveld nog een boerderij (het latere Oosterkamp 5.2.080). Ook had men nog kort de Elsener molen en het eerste huis van molenaar Grevink op naam. Door in 1865 de boerderij Krommendam met 6½ ha grond mee te geven aan een van de zoons en door wat heidegronden te verkopen daalde de bedrijfsomvang geleidelijk tot 60 ha in 1968. Het erf en de bebouwing Oosterkamp werd in 1971 verkocht aan de bewoners; de boerderij Mulderskamp werd in 2005 van de hand gedaan.

Personeel Woolters pauzeert even tijdens de rogge-oogst omstreeks 1943. V.l.n.r.achter: Frits Oosterkamp (*1913), Arend Jan Oosterkamp (*1871), daarvoor Arend Jan Sprokkereef (*1896) en Dika Sprokkereef-Smit (*1897), Jan Hendrik Oosterkamp (*1905), Hanna Leeftink (*1926; van de Klemmer), Gerrit Jan Oosterkamp (*1908) en Berend Jan Leeftink (*1931; van de Klemmer). Voor: NN, NN en Albert Jansen (*1918; van 'n Stork)

In 1823 werd op Woolters het grote dwarshuis gebouwd. In het zijvertrek van het dwarshuis woonden vele jaren kostgangers. Zo woonde er Grevink, de eerste mulder van de Elsener molen, mogelijk voor korte tijd hoofdonderwijzer Willem Steijn van de Elsener school en ook hulponderwijzer Engelenberg, die nog jaren bij Woolters in de kost was. Het zijvertrek was daarna in gebruik als antiekkamer want er waren vele waardevolle bezittingen op het erf aanwezig. Een Bentheimer paardekribbe daterend uit 1867 is in 2007 aangekocht door Jan Vasters aan de Groningeresweg. De laatste Sprokkereef op deze boerderij was Frederik Jan Sprokkereef (1928-2004) die echter ongehuwd bleef. Een gedeelte van de woning was al vele jaren verhuurd aan de familie G. van Ommen. Na het overlijden van de enigszins bijzondere Frederik Jan werd in 2006 de boerderij verkocht. De landerijen kwamen voor een groot gedeelte in handen van de Stichting Beheer Landbouwgronden (S.B.L.) die de grond veelal doorverkocht; de boerderij werd aangekocht door Bert van Losser, eigenaar van een installatiebedrijf in Rijssen. Het huis en schuur werden toen gemoderniseerd onder monumentenzorg.

In 2013 werd het erve bestempeld als de mooiste boerderij van Markelo.

In de voormuur bevindt zich een gevelsteen met de initialen I.S.R. (Jan SprokkeReef) en H.D.R.R. (HenDrika RoeRink) met daaronder het jaartal 1823. In het keienstraatje voor het huis zijn in de stoep voor de zijkamerdeur de initialen G.I.S.R. 1824 (Gerrit Jan SprokkeReef) aangebracht. De verbouwing van de achtergevel dateert blijkens een steen in de nienboogdeur van 1839 met erboven de initialen J.S.R. (Jan SprokkeReef), G.J.S.R. (Gerrit Jan SprokkeReef) en F.t.K. (Fenneken ter Keurst) en in de Bentheimer zandstenen put staan de ingebeitelde initialen I.S.R. 1843.

Bewoners:

- ▶ Het echtpaar Frerik Wolters en Maria Stoffers zijn de oudst bekende bewoners van deze boerderij. Ze trouwden in 1643 en er zijn 6 kinderen van hen bekend: Egbert (*1644) die in 1671 trouwde met Jenken Jansen op de Borkeld, Hendrik (*1646) die in 1673 trouwde met Geesjen Wolterinck in Nutter, Wilm (*1649), Rolef (*1653), Geschen (*1655) en Egbert (*1661).

- ▶ Vermoedelijk woonde hier ook het in 1652 getrouwde paar Maria Jansen Letink - Henrik Everdinck. Henrik was afkomstig van Everdink (Eeftink 5.2.500). Van dit paar zijn 8 kinderen bekend, allen met de naam Wolters. De tweeling Jenken (jong gestorven) en Elsie werd geboren in 1653; Elsie trouwde in 1673 met Henrik Letink op Klein Letink. Vervolgens werden geboren: Jenneken (*1655), Gerijt (*1657), Geschen (*1660), Arent (*1662), Jenken (*1665) die in 1686 in Laren trouwde met Gerrit Dercksen ter Beeke in het Verwoolde en tenslotte Geseken (*1668).

- ▶ Omstreeks 1690 woonde er het echtpaar Jan (†voor 1718) en Jenneken Wolters (mogelijk was zij de hiervoor genoemde Jenken van 1655). Het paar trouwde omstreeks 1688. Van hen zijn 3 kinderen bekend. Vreemd is dat er 2 zonen met de naam Henrick bleken te zijn. Dochter Marie (*1689) trouwde in 1719 met Harmen Kolhoop uit Elsenerbroek (5.4.140). De oudste Henrick (*1693) trouwde in 1718 met Fenneken Semmenckrott in Deldenerbroek. De jongste Henrick (*1695) werd de opvolger.

- ▶ Henrick Wolters (*1695) trouwde in 1719 (op dezelfde dag als zijn zuster Marie) met Maria Wilgerinck van Wilgerink (5.3.020). Uit het huwelijk werden 8 kinderen geboren: oudste dochter Jenneken (*1719) trouwde in 1744 met Jan Heegeman (5.2.220); na een verblijf op Warmelo (Hericke 3.1.350) gingen zij wonen op de boerderij Eeftink (5.2.500) die Jan had geerfd, Jan (*1721) trouwde in 1751 met Dijne Oinck op de boerderij Oding (Oonk 5.3.030), Geesken (*1722) trouwde in 1752 met Bernt Klumpers van de Klumper in Markelo (Marckelo 1.3.160) en werd boerin op Rietman (5.2.480), Jenneken (*1727) trouwde in 1753 met Arnt Elbering in Deldeneresch, Maria (1729-ca. 1756) trouwde in 1747 in Rijssen met Jan Roelofsen Duys, Hendrick werd geboren in 1732, jongste dochter Marie (*1734) trouwde in 1755 met Jan Teemker op 'n Teemker (5.2.250) en dochter Hendrijne (*1724) werd de opvolgster.

- ▶ Hendrijne Wolters (*1724) trouwde in 1752 met Jannes Woolderink (1723-ca. 1791) uit Wierden. Het paar kreeg 4 kinderen: Jan (*1753), Marie (*1754) die in 1780 trouwde met de weduwnaar Jan van den Berg op Meyers (5.2.200), Garrit (*1757) die jong overleed en Gerridijne (*1758) die in 1784 trouwde met Gerrit Nijmeyer. Omstreeks 1761 overleed Hendrijne Wolters en in 1762 trouwde Jannes toen met Geesken Hegeman (*1733) van de boerderij Hegeman (5.2.220). Uit dit tweede huwelijk werden 6 kinderen geboren: Hendrijne (*1763) die in 1791 trouwde met Jan Assink in Rijssen, Jan (1767-1816) die in 1790 trouwde met Hendrine Meyer op de boerderij Meyers (5.2.200), Hendrine (1769-1846) die in 1794 trouwde met de weduwnaar Gerrit Jan Assink op Assink (5.3.250) en in 1815 hertrouwde met Hendrik Snijder, Jenneken (1771-1848) die in 1794 trouwde met de weduwnaar Berend Reef op Reef (5.3.060) en de jong overleden Jan Hendrik (*1773). De zoon Gerrit Hendrik (*1764) werd de opvolger.

- ▶ Gerrit Hendrik Wolters (1764-ca. 1794) trouwde in 1792 met Berendina Wissink (*1764) dochter van Waender Wissink op Wissink (5.3.120). Er werden in 1793 twee kinderen geboren. Van de tweeling Jan en Gerhardus zijn geen verder gegevens bekend, zij werden dus geen opvolger op de boerderij Woolters en hun

vader stierf al op vrij jeugdige leeftijd. Toen kwam in 1795 Berendina's oudere broer Jan Wissink (*1749) inwonen op Wolters; hij pachtte de boerderij van de familie Helmich.

► De volgende bewoners omstreeks 1816 werden toen de van Sprokkereef komende Jan Sprokkereef (1778-1857) en zijn vrouw Hendrika Reurink (1778-1833) die afkomstig was uit Haaksbergen. Het stel was ca. 1798 getrouwd. Omstreeks 1810 hadden zij de boerderij in eigendom gekregen en 1816 werd Jan benoemd tot "burgemeester van Elsen". Het echtpaar kreeg 8 kinderen, die op de jongste na allen op Sprokkereef werden geboren. Oudste dochter Jenneken (1801-1889) trouwde in 1824 met Jan Odink op de boerderij Oding/Oonk

De ongehuwde knecht Hermannus Odink (*1844), knecht bij z'n broer op Wolters met kar en paard

(5.3.030), Jan Hendrik (1805-1881) trouwde in 1841 met Gerritdine Leetink van Leetink in het Elsenerbroek (KoarJan 5.4.180) en ging op Krommendam (Elsenerbroek 5.4.230) boeren, Christiaan (1807-1881) trouwde in 1839 met Berendina Geusendam in Kerspel Goor en hertrouwde in 1862 met Johanna Zwierink, Hermina (1809-1884) trouwde met de weduwnaar Gerrit Leunk op Harrewes in Kerspel Goor, Jan Gerrit (1812-1882) werd onderwijzer, naderhand schoolhoofd in Tweekelo en trouwde in 1843 met Hendrika van der Velde, Johanna (1814-1845) trouwde in 1836 met Jan Vinkers op Vinkert (5.3.340) en jongste dochter Johanna Geertjen (1817-1867) trouwde in 1844 met Jan Hegeman op Plaslammert (5.2.420) en zou in 1854 hertrouwen met Jan Willem Klein Leetink. De oudste zoon Gerrit Jan (*1799) werd de opvolger.

► Gerrit Jan Sprokkereef (1799-1885) trouwde in 1827 met Fenneken ter Keurst (1800-1868) dochter van Derk ter Keurst op 'n Teemker (5.4.160) in het Elsenerbroek. Het paar kreeg 4 kinderen. Dochter Jenneken (1827-1828) werd maar een half jaar oud. Dina Frederika (*1832) werd tijdelijk de opvolgster op de boerderij.

Familie Sprokkereef in 1917. Zittend Frederik Jan Sprokkereef (*1869) en Geertruida Johanna Sprokkereef-Heilersig (*1865). Staand Arend Jan (*1896), Jan Hendrik (*1901), Hendrika Johanna (*1905) en Johanna Hendrika (*1894)

Johanna Mina (1836-1905) trouwde in 1856 met Gerrit Hendrik Smit op Klein Bruggink in Kerspel Goor. Zoon Jan Hendrik (*1829) werd de uiteindelijke opvolger.

► Dina Frederika (1832-1862) trouwde in 1856 met Jan Hendrik Gerritsen (1821-1890) van Willink (5.3.020). Het jonge paar ging op Wolters boeren maar verhuisde 10 jaar later naar Willink. Uit dit huwelijk werden 2 dochters geboren: Johanna (1856-1882) die de opvolgster op Willink zou worden en de jong overleden Fenneken (1861-1863). Uiteindelijke opvolger Jan Hendrik Sprokkereef (1829-1869) trouwde in 1864 met Johanna Senkeldam (1843-1903), dochter van Berend Jan Senkeldam uit Kerspel-Goor. Er werden 3

kinderen geboren waarvan er 1 levenloos ter wereld kwam. Dochter Fenneken (1865-1868) werd maar 2 jaar oud en zoon Frederik Jan (*1869) werd de latere opvolger.

Jan Hendrik overleed al op 39-jarige leeftijd. De weduwe trouwde toen in 1873 met Hendrik Jan Odink (1835-1893) van de boerderij Oonk (5.3.030). Uit dit tweede huwelijk van Johanna Senkeldam werden nog weer 4 kinderen geboren: Johanna Hendrika (1874-1879) werd maar 5 jaar, Johanna Gerritdina (1876-1961) trouwde in 1903 met Jan Meengs in Beusbergen (2.4.020), weer Johanna Hendrika (1880-1882) werd slechts 2 jaar oud en

Berend Jan (1883-1946) trouwde in 1909 met Johanna Meengs en werd boer op de Keujer/ Meengs in de Beusbergen (2.4.020).

► Frederik Jan Sprokkereef (1869-1922) trouwde in 1893 met Geertruida Johanna Heilersig (1865-1944) van Leegten (Marckelo 1.1.120). Ze kregen 4 kinderen: Johanna Hendrika (1894-1967) die in 1918 trouwde met Gerrit Hendrik Ikkink op de boerderij de Dikkeboer/Kooyman (1.6.180) in het Markelosebroek, Jan Hendrik (1901-1977) die in 1930 trouwde met Johanna M. Sandvoort in Holten en daar tal van bestuurlijke functies vervulde, Hendrina Johanna (1905-1993) die in 1929 trouwde met Hendrik Jan Meutstege in Eibergen en Arend Jan (*1896) die de opvolger werd.

Arend Jan Sprokkereef (*1896), Frederik Jan Sprokkereef (*1928) en Hendrika Sprokkereef-Smit (*1897) ca 1946

► Arend Jan Sprokkereef (1896-1965) trouwde in 1924 met Hendrika Smit (1897-1968), afkomstig uit Hengevelde. Ze kregen de zoon Fredrik Jan Sprokkereef (1928-2004) die ongehuwd bleef. Toen de ouders van Fredrik Jan waren overleden werd een gedeelte van het huis verhuurd aan het jonge paar van Ommen-Olijdam.

► Gerrit van Ommen (*1942) was afkomstig uit Goor en echtgenote Annie Olijdam (*1946) was geboren op het Zeldam maar woonde in Wiene. Zij trouwden in 1964 en woonden eerst in Kerspel Goor. Het paar kreeg daar 2 dochters: Annette (*1964) die in 1993 trouwde met Wilfried Hofmeijer en naderhand aan de Plasdijk ging wonen en Anja (*1967) die in 1990 trouwde met Henk Kwast uit

Vriezenveen en naar die plaats (later gemeente Almelo) verhuisde. Na aankomst op Woolters in 1968 werd nog dochter Christine (*1970) geboren. Zij trouwde in 2004 met Bart Gerritsma, woonde eerst aan de Plasdijk en verhuisde in 2011 naar Hellen in Herike (3.3.090). In 2006 vertrokken Gerrit en Annie van Ommen naar Daarlerveen en in 2015 werd Holten hun woonplaats.

► In hetzelfde jaar 2006 werd de boerderij verkocht aan Bert van Losser van Installatiebedrijf Van Losser uit Rijssen. Deze kwam toen vanuit Rijssen hier wonen met zijn gezin. Bert (*1965), getrouwd met de uit het Groningse Foxhol afkomstige Gerry Zeven (*1967), heeft 4 kinderen: Mendel (*1992), Mauri (*1994), Liam (*1995) en Storm (*1997).